

De 6 rollen van de docent

Korte omschrijving:

De docent als (1) gastheer, (2) presentator, (3) didacticus, (4) leercoach, (5) pedagoog en (6) afsluiter? Je bent als docent gevraagd voor de expertise van je vak, wat moet je met die 6 docent-rollen? En waarom zijn die handig om mee te nemen tijdens je les?

Theorie

De 6 rollen van de docent geeft jou een aantal handvatten die beschrijven wat jij kan doen om goed les te geven.

De rollen zijn geen afgebakende onderdelen maar zullen soms vloeiend in elkaar overgaan of samengaan. Van belang is dat jij jezelf blijft voor de groep en geen docentenrol *speelt*.

Wat zijn de handvatten per rol?

DE DOCENT ALS GASTHEER

Als gastheer ontvang jij de studenten waardoor ze een welkom gevoel krijgen. Dit kan je doen door je bijv. voor te stellen, iets over je zelf te vertellen, jouw achtergrond en mogelijke (on)deugden waar de student rekening mee kan houden.

De relatie die mogelijk hierdoor ontstaat is een psychologische basisbehoefte van een student. Het gastheerschap is een essentiële rol waarin contact gemaakt wordt met studenten. Dit contact is een voorwaarde voor het leerproces en bepalend voor het verloop en de effectiviteit van de lessen en leeractiviteiten.

Kerntaken die bij deze rol horen zijn contact maken met de student, het regisseren van de groep en ervoor zorgen dat studenten startklaar zijn.

DE DOCENT ALS PRESENTATOR

Aan het begin van de les vang je de aandacht van de studenten en probeer je deze vast te houden. In deze rol maak jij duidelijk wat er in de les gaat gebeuren door bijv. het lesdoel aan te geven. Verbale en non-verbale kwaliteiten zijn hierbij van essentieel belang: stemgeluid, stemvolume en woordgebruik kan de aandacht van een groep vasthouden.

Kerntaken die hierbij horen zijn de aandacht vangen van studenten, structuur aanbrengen in de les, werken met concreet geformuleerde doelen, studenten motiveren, laten oriënteren op de les en leidend zijn in de klas.

DE DOCENT ALS DIDACTICUS

Een didacticus is in staat om het leerproces van zowel de gehele groep als de individuele leerling te sturen en begeleiden. Het gaat hierbij om het maken van keuzes op basis van de leerstof die behandeld moet worden. Je bent je daarbij bewust van het taalgebruik en maakt het leren zichtbaar. Vanuit een duidelijke structuur wordt er in de les gevarieerd, worden studenten geactiveerd en, waar nodig, wordt er omgegaan met verschillen van de individuele student. Hierbij is het variëren van werkvormen binnen een les een goede manier.

Kerntaken: het activeren van het leerproces van studenten, uitleggen op een heldere en zorgvuldige manier, je bewust zijn van de invloed van taal op leren, het kunnen omgaan met verschillen tussen studenten, de studenten snel en doelgericht aan het werk zetten, het kunnen inzetten van werkvormen en leer- en werkprestaties zichtbaar maken.

DE DOCENT ALS LEERCOACH

Als leercoach richt je je op het ondersteunen van studenten in hun ontwikkeling richting zelfregulerend leren. Je ontwikkelt meta-cognitieve en affectieve vaardigheden bij de studenten die nodig zijn om optimaal zelfstandig en vervolgens zelfregulerend te werken.

Kerntaken: afstemmen, betrokkenheid tonen en (h)erkennen; het didactisch coachen (op individuele zelfsturing); het pedagogisch coachen (op individuele zelfcontrole) en het coachen op individueel zelfregulerend gedrag.

DE DOCENT ALS PEDAGOOG

Jij zorgt voor een veilig leer-en werkklimaat in de les en grijpt in als deze in gevaar komt. Studenten voelen zich prettig bij jou in de les en kunnen zich op hun manier ontwikkelen en zich vormen in relatie tot anderen. Het aanspreken van studenten op afwijkend, storend of ontwrichtend gedrag is hier een onderdeel van.

Kerntaken: een veilig pedagogisch klimaat kan een stimulerend leer- en werkklimaat scheppen.

DE DOCENT ALS AFSLUITER

Dit is een belangrijke fase in de les waarin wordt gezorgd dat deze wordt afgesloten. Studenten krijgen overzicht op de les door terug te blikken en de kern en de doelen van de les samen te vatten. Met de studenten wordt op het leerproces gereflecteerd. Hierna wordt afscheid genomen en

de studenten kunnen de les verlaten.

Kerntaken: het inhoudelijk samenvatten van de les, het evalueren van de leerdoelen (door studenten te laten reflecteren op de bereikte leerresultaten), het evalueren van de activiteiten in de les en het effect ervan (leerproces), vooruitblikken en de les op tijd afsluiten, (studenten laten) opruimen en inpakken.

Video ingesproken PowerPoint-Presentatie:

<https://antonius.ubicast.tv/videos/07-de-6-rollen-van-een-docent/>

4 min, Irene Muller 2020, Masterclass Didactiek 2020

Toepassing

De 6 rollen van de docent kunnen worden toegepast bij het lesgeven: een docent is meer dan kennisexpert en voor een effectieve les is het toepassen en variëren tussen de rollen een must.

Meer informatie

1. [De zes rollen van de leraar - CPS.nl](#)
2. [De 6 rollen van de leraar: presentator - Onderwijs van Morgen](#)